

نسیم سعادت

چکیده‌ای از فرمایشات
عالم ربّانی و فقیه صمدانی:

آیت الله حاج ملا احمد نراقی
(رحمّان الله تعالی علیه)

از کتاب شریف: «معراج السَّعَادَةِ»

سرشناسه: نراقی، احمد بن محمد مهدی، ۱۱۸۵ - ۱۲۴۵ ق.
عنوان و نام پدیدآور: نسیم سعادت. چکیده‌ای از فرمایشات عالم ربانی و فقیه همدانی آیت الله حاج ملا احمد نراقی از کتاب شریف معراج السعاده.

[گردآورنده واحد پژوهش نشر نور معارف].

مشخصات نشر: قم: نور معارف، واحد پژوهش، ۱۳۹۶

مشخصات ظاهری: ۲۱۸ ص.

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا.

موضوع و عطف: موضوع: اخلاق اسلامی - متون قدیمی تا قرن ۱۴.

رده بندی کنگره: BP ۳۴۷/۷۵/۴ م ۶۰۱۷، ۱۳۹۶

رده بندی دیویی: ۲۹۷ / ۶۱

شماره مدرک: ۳۸۱۵۸۴۳

م کتابچه: نسیم سعادت

گردآورنده: واحد پژوهش نشر نور معارف

نوبت چاپ: اول، بهمن ماه ۱۳۹۶

چاپ و صحافی: نینوا - قم

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۹۷۹۰۷ - ۶ - ۰

فروشگاه مرکزی نشر نور معارف:

قم: مجتمع ناشران، طبقه زیرزمین واحد تجاری، B17

تلفن: ۳۷۷۴۲۰۷۰ - ۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰

ارتباط با مشتریان: ۱۰۴۵۳۸ - ۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰

نمایندگی‌های فروش:

قم: حرم مطهر حضرت معصومه (س)، فروشگاه مرکزی نشر زائر، تلفن: ۳۷۱۷۵۳۶۱ - ۰۲۵

مشهد: بلوار سجاده، خیابان میلاد، به نشر آستان قدس رضوی، تلفن: ۳۷۶۵۲۰۰۸ - ۰۵۱

اصفهان: خیابان مسجد سید، کتابفروشی فدک، تلفن: ۳۲۲۰۵۳۸۵ - ۰۳۱

فہرست مطالب:

۲۷	۳۱۔ مراقب اعمال و احوال
۲۸	۳۲۔ بزرگترین بدبختی
۲۸	۳۳۔ ہشدار عظیم
۲۹	۳۴۔ لزوم حسابرسی از خویش
۲۹	۳۵۔ لزوم استاد سلوک
۲۹	۳۶۔ عدالت واقعی
۳۰	۳۷۔ علم ہی عمل و عمل ہی علم
۳۰	۳۸۔ نہ صالح و نہ مُصلح

علم حقیقی

۳۱	۳۹۔ تجرّد و علم حقیقی
۳۱	۴۰۔ خطر علم ہی عمل
۳۱	۴۱۔ مانع انوار دانش
۳۲	۴۲۔ مقدار واجب از علم اخلاق و فقہ

درجات و آثار یقین

۳۳	۴۳۔ کیمیای خوشبختی
۳۳	۴۴۔ اثرات مقام یقین
۳۴	۴۵۔ لوازم یقین
۳۴	۴۶۔ دہشت و محبت
۳۵	۴۷۔ اثر یقین بہ حضور
۳۵	۴۸۔ تصرف در کائنات
۳۶	۴۹۔ درجات سہ گانہ یقین

۳۶	۵۰۔ درجہ اول
۳۶	۵۱۔ درجہ دوم
۳۶	۵۲۔ درجہ سوم
۳۷	۵۳۔ شرایط علم حقیقی
۳۸	۵۴۔ موانع علم حقیقی
۳۸	۵۵۔ ننگارهای دل
۳۸	۵۶۔ وسعت بہشت و درجہ معنوی

۳۸	۵۷۔ شرک و توحید
۴۰	۵۸۔ شرک جلی و شرک خفی
۴۰	۵۹۔ مرتبہ اول توحید
۴۰	۶۰۔ مرتبہ دوم توحید
۴۱	۶۱۔ مرتبہ سوم توحید
۴۱	۶۲۔ مرتبہ چہارم توحید
۴۱	۶۳۔ امکان وصول بہ مرتبہ چہارم

پیشگفتار

خودشناسی، برای خودسازی

۱۲	۱۔ کلید سعادت
۱۳	۲۔ انگیزہ حرکت
۱۴	۳۔ ضرورت خودشناسی
۱۵	۴۔ ترکیب انسان از جسم و روح
۱۶	۵۔ امکان شناخت
۱۶	۶۔ یقین بہ تجرّد نفس
۱۶	۷۔ نفس از ترکیب بدن و روح
۱۷	۸۔ رسیدن بہ جمیع لذات
۱۷	۹۔ برابری جسم و روح
۱۸	۱۰۔ سلامت روح
۱۸	۱۱۔ خطر بیماری
۱۸	۱۲۔ آثار سلامت روح
۱۹	۱۳۔ لذائذ علم حقیقی
۱۹	۱۴۔ آثار سوء اخلاق رذیلہ
۱۹	۱۵۔ اثر آلودگی باطن
۲۰	۱۶۔ مثال ظاهرگرایان
۲۰	۱۷۔ فریاد حسرت

قوای چہارگانہ در وجود انسان

۲۷	۱۸۔ فرماندہان مملکت آدمی
۲۷	۱۹۔ آثار وصول بہ کمال
۲۷	۲۰۔ غافلان از لذائذ معنوی
۲۷	۲۱۔ زانہ شدگان از قرب خداوند
۲۷	۲۲۔ مرحلہ حیوانی
۲۷	۲۳۔ مرحلہ درندگی
۲۷	۲۴۔ مرحلہ شیطانی
۲۷	۲۵۔ مرحلہ انسانی
۲۷	۲۶۔ بیدار شویدا
۲۷	۲۷۔ صاحب مقام غت
۲۷	۲۸۔ شرط شجاعت واقعی
۲۷	۲۹۔ معنای واقعی سخاوت
۲۷	۳۰۔ لزوم اہتمام بر حفظ صفات نیک
۲۷	۳۱۔ وظیفہ طالب کمال

۹۳- لزوم رفع موانع و موزیات	۵۷
۹۴- هوشیار شو	۵۷
تهوّر، جُبِن، شجاعت	
۹۵- جنون خطرناک	۵۹
۹۶- ترس ذلت بار	۵۹
۹۷- شجاعت مؤمن	۶۰

حقیقت مرگ

۹۸- معنای مرگ	۶۱
۹۹- مشتاق مرگ	۶۱
۱۰۰- نیم جان بستاند و صد جان دهد	۶۲
۱۰۱- تو را ز کنگره عرش می زنند صغیر	۶۲
۱۰۲- رهائی از قفس	۶۳
۱۰۳- چون تو بگذشتی ازین بالا و پست	۶۴
۱۰۴- اکتساب موت ارادی	۶۴

اقسام خوف و هراس

۱۰۵- درجات سه گانه خوف	۶۶
۱۰۶- در مقابل عظمت نامحدود	۶۶
۱۰۷- خوف و معرفت	۶۷
۱۰۸- بُت خوف اولیاء	۶۷
۱۰۹- آثار خوف الهی	۶۸
۱۱۰- خوف از فراق	۶۸
۱۱۱- هراس غیر مقربان	۶۹
۱۱۲- هراس از خدا	۶۹
۱۱۳- ای خدای من! آن گریبان اوست	۷۰
۱۱۴- تازیانه حرکت	۷۰
۱۱۵- علت کمبود	۷۱
۱۱۶- لزوم پرهیز از بی توئی	۷۱
۱۱۷- هوشیاری عاقلان	۷۲
۱۱۸- دنیا: گشتزار آخرت	۷۲
۱۱۹- نابرده رنج گنج میسر نمی شود	۷۲

لزوم همت عالی در راه کمال

۱۲۰- بی همتای ضعیف النفس	۷۵
۱۲۱- آزاد مردان بلند همت	۷۵
۱۲۲- همت عالی و فتح قلعه ها	۷۶

۶۰- استغراق در توحید	۲۲
۶۱- اثر انکشاف توحید	۲۲
۶۲- شائبه های شرک پنهانی	۲۳
۶۳- رویت حقیقت	۲۳
۶۴- دیده حق بین	۲۳
۶۵- هم مختار و هم مجبور	۲۴
۶۶- عدم منافات توحید با اختیار	۲۴

شیطان و فرشته

۶۷- وسوسه شیطان، یا الهام فرشته	۲۵
۶۸- دزد فرشته، یا جولان شیطان	۲۵
۶۹- معرک سنانی که	۲۵
۷۰- راه خلاصی	۲۶
۷۱- تشبیه شیطان	۲۶
۷۲- ذکر قلبی: ساقی	۳۷
۷۳- هجوم دشمن حسود	۳۷
۷۴- رهائی از وسوسه	۳۸

تفکرات معین

۷۵- بال و پر پرواز	۳۹
۷۶- ای همه هستی ز تو پیدا شده	۳۹
۷۷- عجایب بی نهایت	۵۰
۷۸- تحجیر عقل	۵۰
۷۹- عوالم بی نهایت مُلک و ملکوت	۵۰
۸۰- نسخه جمیع عوالم	۵۱
۸۱- آیات الهی در کوه ها	۵۱
۸۲- آیات الهی در گیاهان	۵۲
۸۳- اندیشه در صنّع خدا	۵۲
۸۴- عجایب حیوانات	۵۲
۸۵- دریا	۵۳
۸۶- آسمان ها	۵۳
۸۷- پدیدارنده خود را طلبکار	۵۴
۸۸- زبان حال هر ذره	۵۴
۸۹- اندیشه در اعمال خویش	۵۴
۹۰- تفکر در زوایای دل	۵۵
۹۱- کیفیتی از اندیشه	۵۶
۹۲- احوال مقربان	۵۶

عجلہ و وقار

- ۱۲۳۔ مخاطرات شتابکاری ۷۷
 ۱۲۴۔ کمند شیطان ۷۷
 ۱۲۵۔ شرافت، وقار و طمانینہ ۷۸

خوش بینی و بدبینی

- ۱۲۶۔ از کوزہ همان بیرون تراود کہ در اوست ۷۹
 ۱۲۷۔ کیفیت نصیحت ۷۹
 ۱۲۸۔ لزوم خوش گمانی بہ پروردگار ۷۹

خشم و غضب

- ۱۲۹۔ بسون خطرناک ۸۱
 ۱۳۰۔ فاسد کننده ایمان ۸۱
 ۱۳۱۔ درمان خشم ۸۱
 ۱۳۲۔ ستا و رذالت ۸۲
 ۱۳۳۔ غفلت از غضب ۸۲
 ۱۳۴۔ حلم و بردباری ۸۳
 ۱۳۵۔ وظیفہ مؤمن ۸۳

خوش خلقی و بدخلقی

- ۱۳۶۔ ارشاد الہی ۸۵
 ۱۳۷۔ دور از خدا و خلق ۸۵

پرهیز از عجب و خودبینی

- ۱۳۸۔ عجب بہ زبانی ۸۷
 ۱۳۹۔ سراب جاه و مقام ۸۷

کبر و خود بزرگ بینی

- ۱۴۰۔ نشانه‌های خودبزرگ بین ۸۸
 ۱۴۱۔ تکبر: آفتی بس خطرناک ۸۸

فوائد گرسنگی

- ۱۴۲۔ تزکیہ نفس ۹۰
 ۱۴۳۔ آثار گرسنگی ۹۰
 ۱۴۴۔ میزان در خوراک ۹۱

انگیزہ‌ها و عوامل گناہ

- ۱۴۵۔ نگاه‌های مسموم ۹۲

آثار ازدواج

- ۱۴۶۔ جہادی دیگر ۹۳

دنیای مذموم و دنیای ممدوح

- ۱۴۷۔ کدام یک ۹۴

- ۱۴۸۔ بہرہ برداری عاقلانہ ۹۴

سراب دنیا

- ۱۴۹۔ گرفتاران دنیا ۹۵
 ۱۵۰۔ حیف از نقد عمر ۹۵
 ۱۵۱۔ غم دین خور کہ دنیا غم نیرزد ۹۶
 ۱۵۲۔ همچون خواب ۹۶
 ۱۵۳۔ دو روز دنیا ۹۷
 ۱۵۴۔ همچون کرم ابریشم ۹۷
 ۱۵۵۔ مسافر خانہ ۹۸
 ۱۵۶۔ فقط وسیلہ‌ای برای کمال ۹۸
 ۱۵۷۔ مصیبت ما ۹۹
 ۱۵۸۔ زاهد مطلق ۹۹
 ۱۵۹۔ نکته ای خطیر ۱۰۰
 ۱۶۰۔ صفت تمام انبیا و اولیا ۱۰۰
 ۱۶۱۔ تا چشم بر ہم زنی ۱۰۰
 ۱۶۲۔ با خود چه بردندا ۱۰۱
 ۱۶۳۔ بسیار کوچک و زودگذر ۱۰۱
 ۱۶۴۔ لذت محتاج ۱۰۲
 ۱۶۵۔ غیر قابل جمع ۱۰۲

حرص و قناعت

- ۱۶۶۔ مرض مُہلک حرص و آز ۱۰۳
 ۱۶۷۔ وسیلہ سعادت ۱۰۳
 ۱۶۸۔ قناعت و عزت ۱۰۴
 ۱۶۹۔ سبک دوش ۱۰۴
 ۱۷۰۔ بی نیاز حقیقہ ۱۰۴

فعل و سواخت

- ۱۷۱۔ میوہ دوستی ۱۰۵
 ۱۷۲۔ منشأ مفاسد فرلوان ۱۰۵
 ۱۷۳۔ منور دنیا و آخرت ۱۰۵
 ۱۷۴۔ سخاوت: از عالی ترین خصلتہا ۱۰۶
 ۱۷۵۔ بہترین مستحقین فضل و احسان ۱۰۶
 ۱۷۶۔ بہترین روش ۱۰۷
 ۱۷۷۔ برکات مهمانی دادن و پاداش عظیم آن ۱۰۷
 ۱۷۸۔ شرط چنین پاداشی ۱۰۸

عیب‌جویی

- ۲۰۷- از علایم خیانت نفس ۱۲۵
 ۲۰۸- شرم از خدای ستار المیوب ۱۲۵
 ۲۰۹- ای خنک جانی که عیب خویش دید ۱۲۶
 ۲۱۰- اثر وضعی عیب جویی ۱۲۶

سخن‌چینی، مجادله، استهزا

- ۲۱۱- بدترین مردمان ۱۲۷
 ۲۱۲- مجادله و خصومت ۱۲۷
 ۲۱۳- ضرورت ترک خصومت و مجادله ۱۲۷
 ۲۱۴- بی‌خبر از انسانیت ۱۲۸
 ۲۱۵- باید بر خود بخندد و بر خود بگریزد ۱۲۸

غیبت، دروغ و مفاسد زبان

- ۲۱۶- معنای غیبت ۱۳۰
 ۲۱۷- گناه هلاک‌کننده ۱۳۰
 ۲۱۸- آثار وخیم غیبت ۱۳۱
 ۲۱۹- دروغگو: بی‌نصیب از طعم ایمان ۱۳۱
 ۲۲۰- زبان: عضوی خطرناک ۱۳۲
 ۲۲۱- راه نجات ۱۳۲
 ۲۲۲- شمشا اکثر مفاسد دنیا و آخرت ۱۳۳
 ۲۲۳- فضیلت خاموشی و کنترل زبان ۱۳۳

حُب جاه و شهرت

- ۲۲۱- سبب جاه و شهرت ۱۳۵
 ۲۲۵- هلاکت ۱۳۶
 ۲۲۶- منشأ مفاسد تاریخ ۱۳۶
 ۲۲۷- ریا و نفاق: از آرزوهای مانی ۱۳۶
 ۲۲۸- روش بزرگان دین ۱۳۷
 ۲۲۹- نهایت فایده جاه و نام ۱۳۷
 ۲۳۰- تخت دولت، و تخت تابوت ۱۳۷
 ۲۳۱- نیزد گنج دنیا، رنج دنیا ۱۳۸
 ۲۳۲- نه خبری و نه اثری ۱۳۸
 ۲۳۳- چرا از خود غافل؟ ۱۳۹
 ۲۳۴- ای درینا مرغ خوش‌آلحان من ۱۴۰

ریا و اخلاص

- ۲۳۵- شرک اصغر ۱۴۱
 ۲۳۶- سبک شماری مقام خداوند ۱۴۱

فضیلت قرض دادن

- ۱۷۹- فوائد قرض دادن ۱۰۹
 ۱۸۰- لزوم اخلاص در وام دادن ۱۰۹
 ۱۸۱- آثار نیکوی مهلت دادن به قرض‌دار ۱۰۹

مال حرام

- ۱۸۲- بزرگ‌ترین مانع تقرب الهمی ۱۱۱
 ۱۸۳- مال حرام کجا و عالم انوار کجا؟! ۱۱۱
 ۱۸۴- خطرناک‌تر از شیر درنده و مار گزنده ۱۱۲

حسد و خطراتش

- ۱۸۵- بدترین و خطرناک‌ترین صفت رذیله ۱۱۳
 ۱۸۶- حسنی و ضدیت با خداوند متعال ۱۱۳
 ۱۸۷- نابودکننده ایمان ۱۱۴
 ۱۸۸- سختی دوزخ و آخرت ۱۱۴
 ۱۸۹- عالمانی که در حسد ۱۱۴
 ۱۹۰- پندی عمیق و بلیغ ۱۱۵
 ۱۹۱- راه علاج ۱۱۶

ظلم و ستمکاری

- ۱۹۲- عجب از غفلت ستمکار ۱۱۶
 ۱۹۳- پتس ای ظالم! ۱۱۶
 ۱۹۴- شادکردن دل‌های غمناک ۱۱۸
 ۱۹۵- با چنین دشمنان ۱۱۸

آلفت و ارتباط

- ۱۹۶- دیدار برادران مؤمن ۱۱۹
 ۱۹۷- آثار صلهٔ ارحام ۱۱۹
 ۱۹۸- گناهی بس عظیم ۱۲۰
 ۱۹۹- زهی بی‌مروتی و بی‌انصافی ۱۲۰
 ۲۰۰- معنای حقوق والدین ۱۲۱
 ۲۰۱- فضیلت احسان به پدر و مادر ۱۲۱
 ۲۰۲- آثار نیکوی کردن به والدین ۱۲۲

سخن و سکوت

- ۲۰۳- باعث ائتلاف عمر گرانبها ۱۲۳
 ۲۰۴- کاشکی قیمت آنفاس بداندستندی ۱۲۳
 ۲۰۵- هرزه‌گوشی ۱۲۴
 ۲۰۶- کاروان پرشتاب عمر ۱۲۴

- ۲۶۸- جلوه‌ای از ادراکات غیر حسی ۱۶۰
 ۲۶۹- لازمه روشنی دیده باطن ۱۶۰
 ۲۷۰- بالاترین اقسام محبت ۱۶۰
 ۲۷۱- سریان محبت در تمام کائنات ۱۶۱

محبت و معرفت پروردگار

- ۲۷۲- شایسته ترین محبوب ۱۶۳
 ۲۷۳- مرکز بی نهایت عشق ۱۶۳
 ۲۷۴- دریای بی کران نعمت خفاوندی ۱۶۴
 ۲۷۵- منبع جمال محض و کمال نامحدود ۱۶۵
 ۲۷۶- جلوه‌های زیبای مطلق ۱۶۵
 ۲۷۷- کمال منحصر به فرد ۱۶۶
 ۲۷۸- مناسبت نمونه ۱۶۶
 ۲۷۹- راه تقویت ارتباط ۱۶۷
 ۲۸۰- مظهریت صفات کمال ۱۶۷
 ۲۸۱- ظهور تجلیات جمال و جلال ۱۶۸
 ۲۸۲- حجاب چهره جان می‌شود غبار تنم ۱۶۹
 ۲۸۳- اوج عشق ۱۶۹
 ۲۸۴- انکار محبت: نتیجه کوری بصیرت ۱۷۰
 ۲۸۵- دیوانه تو هر دو جهان را چه کند ۱۷۱
 ۲۸۶- من کشته آن دل که گرفتار تو باشد ۱۷۱
 ۲۸۷- برترین لذات ۱۷۲
 ۲۸۸- تا نجشی، ندانی ۱۷۳
 ۲۸۹- سبب بندگی ۱۷۳
 ۲۹۰- بهشت سعادت ۱۷۴
 ۲۹۱- مافوق تصور ۱۷۴
 ۲۹۲- هوای مستمرد، خدمت تو گزینم ۱۷۵
 ۲۹۳- لزوم تحصیل معرفت ۱۷۷
 ۲۹۴- درجات بهشت معرفت ۱۷۷
 ۲۹۵- برتر از بهشت جسمی ۱۷۸
 ۲۹۶- مشتاقی شهود اعلی ۱۷۸
 ۲۹۷- چشم باطن، نه ظاهر ۱۷۹
 ۲۹۸- به عزم مرحله عشق بیش نه قمی ۱۷۹
 ۲۹۹- تحصیل محبت ۱۸۰
 ۳۰۰- از جلو، به متجلی ۱۸۱
 ۳۰۱- ظاهرترین حقیقت ۱۸۱

- ۲۳۷- معنای اخلاص ۱۴۲
 ۲۳۸- بالاترین درجه اخلاص ۱۴۲
 ۲۳۹- پائین ترین درجه اخلاص ۱۴۳

آرزوهای باطل

- ۲۴۰- آرزوهای دراز و اسباب آن ۱۴۴
 ۲۴۱- سیرت نیکان ۱۴۴
 ۲۴۲- علاج آرزوهای دراز ۱۴۵
 ۲۴۳- یقینی‌ترین امر ۱۴۵
 ۲۴۴- هرچه خواهد آمد، نزدیک است ۱۴۶
 ۲۴۵- کیفیت یاد مرگ ۱۴۶
 ۲۴۶- یاد دوستان در گذشته ۱۴۷
 ۲۴۷- زمان حیات ۱۴۸

توبه و بازگشت

- ۲۴۸- معنای توبه ۱۵۰
 ۲۴۹- پایه‌های توبه ۱۵۰
 ۲۵۰- اشتعال آتش توبه ۱۵۰
 ۲۵۱- سرمایه سالکان و خود حال خداوند ۱۵۱
 ۲۵۲- فریب شیطان ۱۵۲
 ۲۵۳- هلاکت روح ۱۵۳
 ۲۵۴- به قدر گنه، آب چشمی بریز ۱۵۳
 ۲۵۵- گوهر گرانمایه عمر ۱۵۳

غفلت و هشیاری

- ۲۵۶- علت هلاکت اکثر مردمان ۱۵۴
 ۲۵۷- ضرورت حسابرسی و مراقبت ۱۵۴
 ۲۵۸- تجارت واقعی در بازار دنیا ۱۵۵
 ۲۵۹- توجه به حضور خدای متعال ۱۵۵
 ۲۶۰- درجات مراقبه حق سبحان ۱۵۵
 ۲۶۱- گرش بینی و دست از تریج پشناسی ۱۵۶

اقسام مشاعر و ادراکات انسان

- ۲۶۲- ادراکات حسی و غیر حسی انسان ۱۵۷
 ۲۶۳- بخشی از ادراکات غیر حسی ۱۵۷
 ۲۶۴- اقسام لذایذ انسان ۱۵۸
 ۲۶۵- کامل ترین موجود ۱۵۸
 ۲۶۶- نکته‌ای ظریف ۱۵۹
 ۲۶۷- زیبایی‌های معنوی ۱۵۹

۳۲۲- نشانه‌های قبول یا رد ۲۰۱

یاد و ذکر خداوند

۳۲۳- حقیقت ذکر خداوند ۲۰۲

۳۲۴- ابتدا و انتهای ذکر ۲۰۲

۳۲۵- گمان غلط ۲۰۳

۳۲۶- درجات چهارگانه ذکر ۲۰۳

۳۲۷- آثار دوام ذکر ۲۰۴

آداب تلاوت قرآن کریم

۳۲۸- پاداش عظیم تلاوت قرآن ۲۰۵

۳۲۹- اشاره‌ای به آداب ظاهر ۲۰۵

۳۳۰- اشاره‌ای به آداب باطن ۲۰۶

۳۳۱- توجه به عظمت کلام خداوند ۲۰۶

۳۳۲- هدایت، شفا و نور، برای همگان ۲۰۷

حقایق از روزه

۳۳۳- اشاره‌ای به پاداش و آداب روزه ۲۰۸

۳۳۴- درجات سه‌گانه روزه ۲۰۸

نکاتی در حج

۳۳۵- جلالت حج ۲۱۰

۳۳۶- اتمام به اخلاص ۲۱۰

زیارت مشاهد مشرفه

۳۳۷- عنایات و الطاف مقربان حق ۲۱۱

۳۳۸- عظمت زیارت مصومان (علیهم‌السلام) ۲۱۲

۳۳۹- راز حق و عجز ۲۱۲

۳۴۰- توجه به تسکین ۲۱۳

۳۴۱- شهر حبیب ۲۱۳

۳۴۲- ادب زیارت پیغمبر اکرم (ص) ۲۱۴

۳۴۳- حریم ولایت مطلق ۲۱۴

۳۴۴- سرزمین عشاق ۲۱۵

۳۴۵- مصادر ۲۱۷

۳۰۲- از نشانه‌های محبت خداوند ۱۸۲

۳۰۳- برگزیدن خواست محبوب ۱۸۲

۳۰۴- عاشقان را شادمانی و غم اوست ۱۸۳

۳۰۵- حُب و بُغض عاشق ۱۸۳

۳۰۶- محبت خدا نسبت به بندگانش ۱۸۴

۳۰۷- نشانه‌بندۀ محبوب حضرت حق ۱۸۴

مقام تسلیم و رضا

۳۰۸- مقام رضای به مقدرات خداوند ۱۸۵

۳۰۹- مایه بس فیض ۱۸۵

۳۱۰- یافته‌های جمال حبیب ۱۸۶

اعتماد و توکل بر خداوند

۳۱۱- معنای توکل ۱۸۸

۳۱۲- راه سعادت با توکل ۱۸۸

۳۱۳- عدم منافات با توکل ۱۸۹

۳۱۴- طریق کسب توکل ۱۸۹

۳۱۵- یاری رسان واقعی ۱۹۰

۳۱۶- علامت حصول توکل ۱۹۰

صبر و شکیبایی

۳۱۷- معنای صبر ۱۹۲

۳۱۸- علل و انگیزه‌های صبر ۱۹۲

۳۱۹- در راه وفاداری جان در قدمت ریزم ۱۹۳

۳۲۰- ما بها و خونها را یافتیم ۱۹۳

اقسام پاک‌ی و طهارت

۳۲۱- چهار درجه پاک‌ی ۱۹۵

۳۲۲- لزوم اهتمام بیشتر به پاک‌ی باطن ۱۹۵

اشاراتی در نماز

۳۲۳- مرکب پرواز ۱۹۷

۳۲۴- تحفه الهی ۱۹۸

۳۲۵- پرهیز از غفلت در نماز ۱۹۸

۳۲۶- خشوع، شکستگی و خاکساری ۱۹۸

۳۲۷- چه تضرعی و چه دعائی؟! ۱۹۹

۳۲۸- لزوم توجه به حقایق ۱۹۹

۳۲۹- سیر حضور دل ۲۰۰

۳۳۰- گامی در تحصیل حضور ۲۰۰

۳۳۱- سیر اصلی غفلت ۲۰۱

پیشگفتار

علم اخلاق، از علوم بسیار شریف و اساسی اسلام است. دانشی است که در صورت دانستن صحیح و پی بردن به ژرفای آن و عمل به حقایق و دستوراتش، آدمی را تا قلّه انسانیت و یافتن حقیقت خویش بالا برده و او را با مقام خلیفه الهی خود آشنا می‌نماید.

علم اخلاق، علمی است برای عمل و تحقق بخشیدن به معانی و مفاد آن، نه فقط دانستن صرف یک سری مفاهیم و اصطلاحات.

با عمل به دستورات اخلاقی اسلام، انسان از زشتی‌ها و پلیدی‌های روحی و خصلت ناپسندی و حیوانی و شیطانی خارج شده و به صفات انسانی و فرشته‌خویی دست یافته تا به مقام قرب الهی گردد و شایستگی بزم مقربان و حریم قدس پروردگار را پیدا نماید.

در علم اخلاق، سخن از شناخت صفات رذیله و صفات حسنه است. سخن از شناخت راه تخلیه نفس از صفات رذیله و تخلّق به صفات حسنه است. سخن از همان حقیقتی است که خدای متعال پس از چندین سوگند می‌فرماید:

قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا * وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا

«حقاً که رستگار شد کسی که آن [نفس] را بشوید و تموّ داد * و حقاً که ناامید [وزیران کار] گشت کسی که آن را آلوده ساخت.»

یعنی سخن از فلاح، رستگاری و کامیابی دوجیهانی انسان و خدای نکرده ضرر و زیان و خسران ابدی او. و اینست هدف اصلی رسالت انبیا و کامل‌ترین پیامبر الهی که فرمود: بُعِثْتُ لِأَتَمِّمَ مَكَارِمَ الْأَخْلَاقِ.

«من برانگیخته شدم تا اینکه صفات عالیّه انسانی را تکمیل نمایم.»

یکی از کتب بسیار نفیس و گرانقدر در موضوع علم اخلاق و تهذیب نفس، کتاب شریف: «معراج السَّعَادَةِ» تالیف عالم ربّانی و متخلّق به اخلاق الهی: آیت الله علامه حاج ملاّ احمد نراقی (رضوان الله تعالی علیه) است.

علامه نراقی از دانشمندان کم نظیر شیعه و فقهای جامع علم و عمل و معقول و منقول و اهل ذوق و اجتهاد و حکمت و عرفان بوده و به فرمایش علامه طباطبائی (قدس سره)، ایشان و پدر بزرگوارش: علامه حاج ملامهدی نراقی (رضوان الله تعالی علیه) از علمای مجهول القدر شیعه بوده و قدر و منزلتشان چنانچه سزاوار است، شناخته نشده است.

از آنجائی که سخنان و پندهای انسانهای خودساخته و مردان علم و عمل، در سیر تکاملی انسان، تأثیرات معنوی او بسیار مؤثر بوده و هرکس بمقدار ظرفیت و قابلیت خویش می تواند به وفاء از آنها ببرد، برآن شدیم تا گزیده مختصری از برخی مطالب این کتاب شریف را برای استفاده مشتاقان کمال گردآوریم.

در ویراستاری مطالب، از دو نسخه چاپی استفاده شده و احیاناً اگر نیاز به توضیح جمله یا کلمه‌ای بود، آن را در داخل کروشه [] قرار دادیم تا عبارت متن کتاب تغییری نکند. نشانی مصادر که در حاشیه ذکر شده طبق شماره صفحات چاپ انتشارات جاوید می باشد.

امیدواریم که طبع این مطالب، مرضی حضرت پروردگار و مورد نظر لطف و عنایت ولی اعظم حق: حضرت حجّة ابن الحسن العسکری (علیه السلام) تعالی فرجه الشریف) بوده و گامی - هرچند کوچک - در راه تحقّق مدینه فاضله الهی در جامعه باشد.

بخش فرهنگی مسجد و حسینیه الزهرا(س)

۱۴۳۰ هجری قمری